Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

17 август, пайшанба, 1995 йил

Сотувда эркин нархда. № 158 (1160)

ШОДИЁНА ЯҚИНДИР, ИСТИҚЛОЛ, ФАХРИМ! МАДҲИНГНИ КУЙЛАЙДИ УШБУ ДАМ ХАЛҚИМ!

МИЛЛИЙ ХАВФСИЗЛИК КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИ

СУРАТДА: *мажлис пайти.*

Р. ЖУМАНИЁЗОВ (ЎзА) тасвирга олган.

1995 йил 16 август куни Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик кенгашининг биринчи мажлиси бўлди. Унда Ўзбекистон Республикаси ички ва ташқи сиёсатининг энг муҳим муаммолари муҳокама қилинди.

Маълумки, Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг биринчи сессиясида қилган маърузасида Миллий Хавфсизлик Кенгашини тузиш зарурлигини асослаб берган эди.

Кенгаш давлатнинг юқори мансабдор шахсларининг маслаҳат органи бўлиб, миллий хавфсизликни таъминлаш бўйича давлат сиёсати қоидаларини белгилаб бериши, шахс, жамият ва давлат хавфсизлигини таъминлашнинг комплекс дастурларини ишлаб чиқиши лозим.

Шунга мувофиқ, 1995 йил 1 май куни Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбекистон Республикасининг Миллий Хавфсизлик Кенгаши тўғрисида»ги Фармони чиққан ва унда кенгаш таркиби ва низоми тасдиқланган эди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти — Кенгаш Раиси биринчи мажлисда сўзга чиқиб, Миллий Хавфсизлик Кенгашининг вазифаларини белгилаб берди.

Мажлисда шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий доктринаси тўғрисидаги масала ҳам кўриб чиқилди.

(ЎзА).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ПЕНСИЯЛАР, НАФАҚАЛАР, СТИПЕНДИЯЛАР ҲАМДА РЕСПУБЛИКАНИНГ БЮДЖЕТ МУАССАСАЛАРИ ВА ТАШКИЛОТЛАРИДА ИШ ҲАҚИ МИҚДОРЛАРИНИ ОШИРИШ ТЎҒРИСИДА

Республика аҳолисини ижтимоий муҳофаза қилишни таъминлаш ва меҳнат ҳақининг рағбатлантирувчи аҳамиятини ошириш мақсадида:

1. 1995 йил 1 сентябридан бошлаб Ўзбекистон Республикасининг ҳудудида:

иш ҳақининг энг оз миқдори — ойига 250 сўм;

меҳнат пенсиясининг энг оз миқдори — ойига 645 сўм;

фуқароларнинг солиққа тортилмайдиган даромади энг оз миқдори — ойига 400 сўм;

ягона тариф сеткаси бўйича бошланғич (нулинчи) разряднинг энг оз миқдори — ойига 400 сўм миқдорида белгилансин.

2. 1995 йил 1 сентябридан:

бюджет муассасалари ва ташкилотлари ходимларининг иш ҳақи ўрта ҳисобда 1,33 баравар;

мактаблар, олий ва ўрта махсус ўқув юртлари, бошқа халқ таълими муассасалари ўқитувчиларининг, профессор-ўқитувчилар таркиби ва раҳбарларининг иш ҳақи меҳнатга ҳақ тўлаш ягона тариф сеткаси бўйича разрядни ошириш ҳисобига ўртача 1,5 баравар кўпайтирилсин.

3. 1995 йил 1 сентябридан бошлаб ҳозирги вақтда амалда бўлган барча турдаги пенсияларнинг, олий ўқув юртлари талабалари, ўрта махсус ва ҳунар-техника билим юртлари ўқувчилари стипендияларининг миқдорлари ўрта ҳисобда 1,33 баравар оширилсин.

4. 1995 йил 1 сентябридан қуйидагилар белгилаб қўйилсин:

бола икки ёшга тўлгунга қадар уни парвариш қилиш учун оналарга нафақалар миқдори ойига 350 сўм;

болалигидан ногиронлар учун нафақалар миқдори ойига 645 сўм;

зарур иш стажига эга бўлмаган кекса ва меҳнатга қобилиятсиз фуқаролар учун нафақалар миқдори ойига 400 сўм.

5. Иш ҳақига устама ва қўшимча ҳақларнинг барча турлари, шунингдек, болали оилаларга нафақалар ҳамда энг оз иш ҳақига нисбатан белгиланган бошқа тўловлар ушбу Фармонда кўрсатилган энг оз иш ҳақи миқдори асосида 1995 йил 1 сентябридан бошлаб амалга оширилади.

6. Ўзбекистон Республикаси Ижтимоий таъминот вазирлиги, Меҳнат вазирлиги, бюджетдан пул билан таъминланадиган вазирликлар, идоралар, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари, ташкилотлар ва муассасалар мазкур Фармон қоидаларига асосланиб пенсиялар, нафақалар, стипендияларнинг ва ходимлар мансаб окладларининг миқдорлари ўз вақтида қайта ҳисоблаб чиқилишини таъминласинлар.

7. Бюджет муассасалари ва ташкилотлари ходимларининг иш ҳақини, пенсиялар, нафақалар ва стипендиялар миқдорини ошириш билан боғлиқ харажатлар республика давлат бюджети ва ижтимоий суғурта фонди ҳисобидан қоплансин.

8. Бюджет ҳисобидан пул билан таъминланувчи муассасалар ва ташкилотларнинг ходимларини рағбатлантириш мақсадида уларга меҳнат ҳақи фондининг 15 фоизи миқдорида ходимларни моддий рағбатлантириш махсус фондини ташкил қилишга рухсат берилсин.

Бюджет муассасалари ва ташкилотлари раҳбарларига мазкур фонд маблағлари ҳисобидан ходимларнинг иш ҳақига шахсий устама ҳақларни белгилаш ҳуқуқи берилсин.

Ана шу фондни ташкил этиш билан боғлиқ сарф-харажатлар 1995 йилда меҳнат ҳақи фондини тежаш ҳисобидан, 1996 йилдан бошлаб эса республика бюджети ҳисобидан қоплансин.

Молия вазирлиги бюджет муассасалари ва ташкилотлари ходимларини моддий рағбатлантириш махсус фонди тўғрисида Низомни тасдиқласин ҳамда уни аниқ мақсадни кўзлаб фойдаланилиши устидан таъсирчан назоратни амалга оширсин.

9. Хўжалик ҳисобидаги корхоналар ва ташкилотлар иш ҳақини ўзларининг даромад манбалари ҳисобидан меҳнат ҳақи фонди доирасида оширсинлар ва бунда мазкур Фармон билан белгиланган энг оз иш ҳақи кўпайтирилишини таъминласинлар.

10. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1995 йил 7 февралдаги 1080-сон Фармони (4-банди бундан мустасно) ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

11. Вазирлар Маҳкамаси ушбу Фармоннинг бажарилишини назорат қилишни таъминласин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1995 йил 16 август.

«ПЕНСИЯЛАР, НАФАҚАЛАР, СТИПЕНДИЯЛАР ҲАМДА РЕСПУБЛИКАНИНГ БЮДЖЕТ МУАССАСАЛАРИ ВА ТАШКИЛОТЛАРИДА ИШ ҲАҚИ МИҚДОРЛАРИНИ ОШИРИШ ТЎҒРИСИДА» ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ФАРМОНИГА ШАРҲ

Давлатимиз раҳбари ва Ўзбекистон ҳукумати республика аҳолисини ижтимоий муҳофаза қилиш масалаларини доимо диққат марказида тутиб келмоқдалар. Мамлакатимиз Президентининг ушбу Фармони ҳам бунинг далили бўлиб, уни рўёбга чиқаришга фақат шу йилнинг охиригача республика бюджетидан 6 миллиард сўмдан кўпроқ маблағ ажратилади, бир йилга ҳисоблаганда эса 18 миллиард сўмни ташкил қилади.

Бу эса хизматлари эвазига ҳақли равишда дам олаётган фуқароларнинг барча турдаги пенсияларини, шунингдек, республика олий ўқув юртлари талабаларининг, техникумлар ва ҳунар-техника билим юртлари ўқувчиларининг стипендияларини ўрта ҳисобда 1,33 баравар кўпайтириш имконини беради. Меҳнат пенсиясининг энг оз миқдори 1,5 баравар оширилади ва 645 сўмни, стипендиялар миқдори эса 565 сўмни ташкил қилади. Шу мақсадлар учун бюджетдан 2,3 миллиард сўм маблағ сарфланади.

Бола 2 ёшга тўлгунга қадар уни парвариш қилиш учун оналарга бериладиган нафақалар 1,4 баравар оширилади, болалигидан ногиронлар учун нафақалар эса 1,6 баравар кўпайтирилади ва ойига 645 сўмни ташкил қилади. Бунинг учун йил охиригача бюджетдан 500 миллион сўм маблағ ажратиш талаб этилади.

1 сентябрдан бошлаб энг оз иш ҳақи миқдори 1,7 баравар оширилади ва у 250 сўмни ташкил этади. Фуқароларнинг солиққа тортилмайдиган даромади ойига 400 сўм миқдорида белгиланаяпти. Бюджет муассасалари ва ташкилотларида иш ҳақи 1,33 баравар кўпайиб, ўрта ҳисобда 910 сўмни ташкил қилади, бу эса йил охиригача 3 миллиард сўмдан кўпроқ қўшимча маблағ ажратилишини тақозо этади.

Шу билан бир қаторда Фармонда бюджет муассасаларига ходимларни моддий рағбатлантириш мақсадида меҳнат ҳақи фондининг 15 фоизи миқдорида махсус фонд ташкил қилишга рухсат берилади.

Республикада халқ таълими ва олий таълим тизими ходимларига ҳамиша катта эътибор бериб келинди. Фармонда мактаб ўқитувчиларининг, олий ўқув юртлари, техникумлар ва ҳунар-техника билим юртлари профессор-ўқитувчилар таркибининг иш ҳақини 1,5 баравар ёки ўрта ҳисобда 400 сўм кўпайтириш кўзда тутилган.

Мазкур Фармонда назарда тутилаётган чора-тадбирлар фақат бюджет маблағлари ҳисобидангина Ўзбекистон аҳолисидан салкам 4,5 миллион кишининг моддий аҳволини яхшилаш имконини беради.

Бундан ташқари, республиканинг хўжалик ҳисобидаги корхоналар ва ташкилотларига иш ҳақини ўзларининг даромад манбалари ҳисобидан меҳнат ҳақи фонди доирасида ошириш ва бунда мазкур Фармонга мувофиқ энг оз иш ҳақи кўпайтирилишини таъминлаш тавсия этилган.

ВЬЕТНАМ ТАШКИЛ ТОПГАН КУНГА БАҒИШЛАНДИ

15 август куни Вьетнам Социалистик Республикасининг Тошкентдаги элчихонасида мамлакат мустақиллигининг 50 йиллиги олдидан оммавий ахборот воситалари вакиллари учун матбуот анжумани ўтказилди.

2 сентябрь куни Вьетнам Социалистик Республикасининг ташкил топганига ярим аср тўлади. Анжуманда Вьетнамнинг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Нгуен Ван Дак журналистлар саволларига жавоб берар экан, бугун ўз мамлакатида олиб борилаётган сиёсий, иқтисодий ва ижтимоий ислоҳотлар ҳақида сўзлади.

— Вьетнам халқининг қарийб 30 йил давомида ўз мустақиллиги учун кураш олиб боргани, миллионлаб қурбонлар берганини жаҳон аҳли яхши билади, — деди у. — Айни пайтда жаҳонда юз бераётган чуқур ўзгаришларни ҳисобга олган ҳолда, Вьетнам ҳам бозор иқтисодиётига босқичма босқич ўтмоқда. Иқтисодиётда кенг қамровли ислоҳотлар ўтказилмоқда.

Вьетнам ҳукумати Ўзбекистоннинг мустақиллигини биринчилардан бўлиб тан олди ва дипломатия алоқаларини ўрнатди. Зеро, мамлакатларимиз ўртасидаги алоқалар кўп йиллик синовлардан ўтган. Бугун Вьетнам халқ хўжалигида меҳнат қилаётган минглаб мутахассислар Тошкентдаги олий ўқув юртларида таҳсил олган.

1993 йили Тошкентда Вьетнам элчихонаси очилгач, мамлакатларимиз ўртасида савдо-иқтисодий ҳамкорлик ҳамда ҳаво қатновини йўлга қўйиш ҳақидаги ҳужжатлар имзоланди. Мазкур ҳужжатлар икки мамлакат ўртасидаги иқтисодий, ижтимоий ва маданий ҳамкорликни янада кенг ривожлантириш имконини беради.

(ЎзА).

НУКУС АНЖУМАНГА ҲОЗИРЛИК КЎРМОҚДА

Маълумки, шу йилнинг сентябрь ойида Нукусда Орол денгизи муаммоларига бағишланган халқаро анжуман ўтказилади.

Шу кунларда Қорақалпоғистонда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти байроғи остида ўтказиладиган ушбу анжуманга қизғин ҳозирлик кўрилмоқда.

Яқинда таркиби белгиланган анжуман ташкилий қўмитаси ўз мажлисида республика пойтахтида, жумладан, туман марказларида ва аҳоли пунктларида мавжуд санитария аҳволини яхшилаш борасида амалга оширилиши лозим бўлган бир қатор муҳим чора ва тадбирларни белгилади. Ушбу йўналишда юргизилажак ишларга қўшимча хайрия ҳисоби очилди.

Ҳайитбой АБДУСОДИҚ,
«Халқ сўзи» мухбири.

• Бозор ислоҳотлари йўлида

ТАДБИРКОРЛАР МУАММОЛАРНИ МУҲОКАМА ҚИЛИШМОҚДА

Бухоро шаҳрида Бухоро ва Навоий вилоятлари тадбиркорларининг бизнес-анжумани бўлди. Анжуманда уларнинг фаолиятига тўсқинлик қилаётган муаммолар таҳлил этилди, хусусий ташаббускорликни ривожлантиришга қаратилган таклифлар айтилди.

Минтақа тадбиркорларининг бу учрашуви муҳим иқтисодий тадбир — республика бизнес-анжумани доирасида ўтказилди. Бу тадбирларни амалга оширишда республика Бизнес-жамғармаси, Давлат мулкини бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш давлат қўмитаси, республика Давлат солиқ бошқармаси, Адлия вазирлиги, республика Тадбиркорлар иттифоқи, Ўзбекистон Тадбиркор аёллар уюшмаси, банклар мутахассислари ҳамда матбуот вакиллари иштирок этди.

Учрашувга тайёргарлик жараёнида маҳаллий ҳокимликлар қишлоқ хўжалиги тараққиётини, қишлоқда хусусийлаштириш суръатларини иқтисодий жиҳатдан таҳлил этди, фермер хўжаликларининг имкониятлари ва қайта ишлаш саноатининг эҳтиёжлари аниқланди. Қишлоқ аҳолисининг мавсумий иш билан банд бўлиши, хизмат кўрсатиш соҳасини ривожлантириш ҳисобига янги иш жойларини барпо этиш шароитлари ўрганилди.

Бизнес-анжуман иштирокчилари хўжаликлар ва корхоналарнинг ходимлари билан учрашдилар, ижобий тажрибаларни ўргандилар, тадбиркорларнинг таклифларини ва шикоятларини ҳисобга олдилар. Сўнгра якунловчи учрашув бўлди. Уни Бухоро вилояти ҳокими Мавлон Раҳмонов очди. У ўз нутқида вилоятда иқтисодий ислоҳотларнинг боришига баҳо берди, тадбиркорликни янада ривожлантиришга доир таклифларни айтди.

Бухоро вилоятида давлатга қарашли бўлмаган корхоналар кўпайиб бораётгани таъкидланди. Улар 1993 йилда жами маҳсулотнинг 11 фоизини ишлаб чиқарган бўлса, ҳозир уларнинг улуши ялпи маҳсулотнинг учдан икки қисмидан ҳам кўпроқ. Бироқ мулкчилик шакли ўзгарган кўп корхоналар ва хўжаликлар бозор шароитида тўғри йўл топа олмади, абжирлик билан ишлай олмади. Айрим йирик корхоналар хомашё ва маҳсулот бозорида кичик ва ўртача тадбиркорлик тузилмалари билан рақобат қилишга тайёр эмаслиги маълум бўлди. Бизнес-анжуман иштирокчилари мавжуд қонунларга қарамай, хусусий тадбиркорлар маблағ ва транспортдан фойдаланиш борасида давлат корхоналари билан бир хил шароитда эмаслигини таъкидлашди. Республика минтақаларида ўтказилаётган бизнес-анжуманлар тадбиркорликнинг юксалишига хизмат қилади, деган ишонч билдирилди.

(ЎзА).

«ДУНЁ ЎЗБЕКИСТОН ҲАҚИДАГИ ҲАҚИҚАТНИ БИЛИШИ КЕРАК»

Лондонда чиқадиган «Таймс» газетаси мухбирлари ўз олдиларига шундай мақсад қўйишганини изҳор этдилар

Қарийб бир ойдирки, «Юнимедиа» мустақил ахборот маҳкамаси ва «Таймс» газетаси ўртасидаги шартномага асосан суверен мамлакат — Ўзбекистон ҳақида жаҳон аҳлига ҳикоя қилиб беришга аҳд қилган журналистлар Таиса Бокс ва Эндрю Бэннок республикамиз вилоятларида сафарда юришибди. Улар Самарқанд, Бухоро, Навоийда бўлишди, энди йўлни Фарғона водийси томон олишмоқчи.

Албатта, дунёдаги энг нуфузли матбуот нашрларидан бири ҳисобланмиш, 200 йилдан кўпроқ вақтдан буён ер юзи томир уришини турли жанрларда ифодалаб келган, ўз қиёфаси ва анъанасига эга бўлган «Таймс» газетасининг юртимизга қизиқиши бежиз эмас. Ўз саҳифаларида Америкадаги ҳайратомуз кашфиётлару Япониядаги мўъжизалар, Африка тўқайларидаги ёввойи ҳаёту Шимолий Муз уммонидаги сир-синоатлар ҳақида қизиқарли мақолалар беришга одатланган обрўли нашр сафар йўлланмасига Ўзбекистонни қайд этар экан, аввало, юртимизнинг бой тарихи ва бугунги барқарор сиёсий муҳит, шунингдек, тўрт йил ичида қўлга киритилган ютуқлар бунга асос бўлгани шубҳасиз. Эҳтимол, деярли ҳар куни, баъзан иловалар билан полиграфия саноатининг энг сўнгги ютуқлари даражасида юз саҳифалаб, бир неча миллион нусхада чоп этиладиган газетада юртимиз қиёфаси биринчи марта тўла ва ҳаққоний акс этади ва янги дўстлик робиталари учун ташриф қоғози бўлиб қолади.

Куни-кеча Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлигида англиялик журналистларнинг Бош вазир ўринбосари, ташқи иқтисодий алоқалар вазири Ўткир Султонов билан учрашуви бўлиб ўтди.

— Биз Сизнинг мамлакатингизни Марказий Осиё давлатлари ичида биринчи бўлиб «кашф» қилиш»га аҳд қилдик, — деди учрашувда Таиса Бокс хоним. — Бу ишончга барқарорлик ва бозор иқтисодиётига ўтиш йўлидаги дадил қадамларингиз туфайли Ғарб мамлакатларида пайдо бўлган қизиқиш сабаб бўлди. Афсуски, хорижда эзгу ниятлар билан келажак сари дадил бораётган Ўзбекистон ҳақида ҳақиқатни билишмайди, баъзан унга қора кўзойнак орқали қарашлар мавжуд. Сафаримизнинг энг асосий мақсадларидан бири, ер юзининг барча нуқталарида тарқалувчи газетамиз орқали ўз ўқувчиларимизга Ўзбекистоннинг ҳақиқий ҳаётини кўрсатиб беришдир.

Лойиҳа директори сўзини давом эттириб, сафар ниҳоятда таассуротларга бой бўлганини, бунинг ифодаси ўлароқ, бир нечта ён дафтарлар ёзувлар билан лиқ тўлганини сўзлаб, бой табиий заҳираларга ва юксак маънавий меросга эга бўлган юрт ҳақида ёзиш ниҳоят илҳомбахш ва хайрли эканини таъкидлади. «Биз турли тоифа кишилари билан кўплаб учрашувлар ўтказдик, — деди у. — Учрашувларимизнинг аввали Президент И. А. Каримов билан бўлиб ўтди. Бу мулоқот бизда кучли таассурот қолдирди. Юртбошингизнинг келажакка қатъий ишонч билан қараши, чуқур далилли фикр-мулоҳазалари бизга буюк келажакнинг хуш сабосидек туюлди. Шубҳасиз, бизнинг ёзадиган кўплаб мақолаларимизнинг биринчиси ҳам Президент билан бўлган суҳбатга бағишланади. Шуниси қувончлики, биз келажакка ишонч туйғусини тадбиркорларда, ишбилармонларда ва бошқа тоифа меҳнат аҳлида кўрдик. Эҳтимол, бизнинг камтарона хизматимиз мамлакатга яна чет эл сармояларини жадалроқ жалб этишга ёрдам берса, ажаб эмас. Агар шундай бўлса, биз мақсадимизга эришган бўламиз».

Ўткир Султонов меҳмонга самимий тилаклари учун миннатдорчилик билдирди ва сафар муваффақиятли тугалланишини тилади. Шундан кейин Бош вазир ўринбосари жаноб Эндрю Бэннокнинг кўплаб саволларига жавоб қайтарди. Жумладан, чет эллик журналист Ўзбекистон кейинги тараққиёт даврида бунчалик самарали ташқи иқтисодий алоқаларга киришмаганлигини, тўрт йил ичида эса бу борада уфқ ниҳоятда кенгайиб кетганлигини таъкидлаб, бундай катта юмушга мутахассислар ва хизмат доираси қандай тайёрланганлиги билан қизиқди. Жавобда бундай катта ҳажмли юмушлар учун юртимизда салоҳият етарли эканлиги, хусусан, республика Президенти ҳузуридаги Иқтисодий ислоҳот, тадбиркорлик ва чет эл сармоялари бўйича идоралараро кенгаш кенг ҳажмли ишларни юқори даражада эплагани таъкидлаб ўтилди. Мулоқот давомида чет эллик ҳамкорларга яратилаётган қулайликлар, экспорт-импорт муносабатларидаги янги афзалликлар, жумладан, Миллий банкнинг бу борадаги фаолияти ҳақида ҳам батафсил сўз борди. Шунингдек, икки томонлама алоқаларни ривожлантириш, қўшма корхоналар тузиш ва бошқа йўналишдаги иқтисодий-молиявий ҳамкорликлар юзасидан ҳам фикр алмашилди.

Лойиҳа директори Таиса Бокс хоним Ўзбекистон ҳақидаги мақолалар «Таймс» газетасининг шу йил октябрь-ноябрь ойларидаги махсус иловасида эълон этилиши мўлжалланаётганини маълум қилди. Суҳбат охирида меҳмонлар ўзбекистонлик ҳамкасблари билан ҳам мулоқотда бўлишди. Улар келажакка ишонч билан қараётган мамлакат ҳар қандай вазифани шараф билан уддалашига шак-шубҳа йўқлигини таъкидладилар.

Ҳ. САТТОРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

• Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг учинчи сессияси олдидан

БУГУНГИ КУН ТАЛАБЛАРИГА ҲАМОҲАНГ...

Матбуотда мамлакатимиз қонун чиқарувчи олий органининг навбатдаги учинчи сессиясини 30 август куни чақириш тўғрисидаги Олий Мажлис Кенгашининг қарори эълон қилинди. Депутатлар муҳокамасига янги, республиканинг ижтимоий-сиёсий ва социал-иқтисодий тараққиёти учун ғоят муҳим масалалар киритилмоқда. Шуниси диққатга сазоворки, сессия умумхалқ байрами — Ўзбекистон Мустақиллигининг тўрт йиллиги арафасида ўтади.

Мухбиримиз Парламент Котибиятининг Бошлиғи, Олий Мажлис депутати Омон Ҳамидович ОЛИМЖОНОВ билан учрашиб, ундан айрим саволларга жавоб беришни илтимос қилди.

— Республика парламентининг янги жиҳатларини белгиловчи қатор муҳим омиллар ҳақида, парламент ишининг шакли ва усулларини такомиллаштириш тўғрисида иккинчи сессия арафасида газетамиз саҳифаларида эълон қилинган мақолангизни кўпчилик газетхонлар ҳали-ҳали эслаб қўйишади. Олий Мажлис аппаратининг тузилишида ва иш услубида қандай ўзгаришлар рўй бермоқда ва бу, хусусан, учинчи сессияга тайёргарлик кўришда ҳам ўз аксини топаяптими?

— Сиз жуда муҳим масалани тилга олдингиз. Илк бор кўппартиялилик асосида сайланган, янада профессионал тус олган, фракциялар ва блокдан таркиб топган ва шунинг учун ҳам жамиятимиз турли ижтимоий қатламлари ва гуруҳларининг таклиф ва мулоҳазаларини ҳисобга олган ҳолда барча ҳужжатларни чуқур ишлаб чиқаётган янги парламентга аппаратнинг иши ҳам, табиийки, мос, яъни янгича бўлиши керак.

Аппаратнинг барча ходимларини мужассамлаштирган Котибият таркибида сайловлардан сўнг жиддий ўзгаришлар рўй бермоқда. Шиддатли ўзгаришларга, ўсиб бораётган талабларга ҳамоҳанг ишлашга улгурмаётганлар ўрнига янгича фикрлайдиган, ғайратли ва асосан ёш ходимлар келмоқда.

Ходимларнинг билим, фикрлаш доирасини кенгайтириш, парламент иш тажрибасини ўзаро ўрганиш учун таъсирчан чоралар кўрилмоқда. Ана шу мақсадда кейинги пайтларда иккита етакчи бўлим — юридик ва ташкилий ишлар бўлимларининг мудирлари 10 кун давомида Германияда бўлиб, Бундестаг аппаратининг тузилиши ва унинг иш мазмуни билан бевосита танишдилар. Уч нафар ёш ходим АҚШ да бўлиб, муниципал ва суд органларининг, конгресс ва сенатнинг иш тажрибаларини ҳамда фаолият кўрсатиш тартибини ўша жойнинг ўзида ўрганиб қайтдилар. Икки нафар иқтидорли ёш ходим Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат ва ижтимоий қурилиш академиясига 1995-1996 ўқув йилида ўқишга кириш учун тавсия этилди. Бошқа давлатларнинг парламентлари билан қонунларнинг лойиҳаларини ўзаро айирбошлаш тажрибаси ҳам тобора кенг қўлланилмоқда.

Аппаратнинг тузилиши ҳам такомиллашиб бормоқда. Хусусан, жойларда «Фуқароларнинг мурожаатлари тўғрисида»ги Қонун қатъий бажарила бошлангач, одамларни ташвишга солаётган масалаларнинг ҳокимлар ва депутатлар томонидан бевосита жойларда ҳал этилиши яхшиланди. Фуқаролар боқимандалик кайфиятидан халос бўлдилар. Натижада Олий Мажлисга йўлланаётган хатлар ва мурожаатларнинг оқими камайди. Шунинг натижасида бу участкамизда штатларни қисқартириб, истиқболда иш кўлами янада кенгаядиган халқаро бўлимни мустаҳкамладик. Бинобарин, халқаро алоқалар кенгайганлиги ҳамда республикамизнинг Парламентлараро Иттифоқда, Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилоти Парламент Ассамблеясида, Европарламентда иштирок этиши муносабати билан биргина чет тилларни биладиган мутахассисларга эмас, балки дипломатик протоколни яхши тушунадиган, халқаро ташкилотларда иш тажрибаси бўлган мутахассисларга эҳтиёж ҳам ошиб бормоқда. Котибиятнинг бошқа бўлинмаларида ҳам ўзгаришлар рўй бермоқда. Айни пайтда шуни алоҳида таъкидлаш керакки, Олий Мажлис аппарати кўпаймаяпти, у белгиланган миқдорга, тасдиқланган бюджетга қатъий мос келмоқда.

— Сиз айтиб ўтган барча чора-тадбирлар Олий Мажлиснинг навбатдаги учинчи сессиясига тайёргарлик кўриш сифатига қай тарзда таъсир кўрсатаяпти? Бу галги сессиянинг алоҳида жиҳатлари нималарда кўринади? Ана шу тайёргарлик ишларига яқинлашиб келаётган Мустақиллик куни муносабати билан бошланиб кетган байрам руҳи ўз таъсирини кўрсатаяптими?

— Матбуотда эълон қилинган хабардан аёнки, Олий Мажлис учинчи сессиясининг муҳокамасига ўн учта йирик, асосий масалаларни киритиш, бундан ташқари, парламент ваколат доирасидаги бошқа қатор масалаларни кўриб чиқиш мўлжалланмоқда. Таклиф этилаётган қонун лойиҳалари қай даражада мураккаб ва муҳим эканлиги уларнинг номидан кўриниб турибди: Ўзбекистон Республикасининг Ҳарбий доктринаси тўғрисида, Фуқаролик кодекси умумий қисмининг лойиҳаси тўғрисида, Меҳнат кодекси лойиҳаси ҳақида, Кичик ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришни рағбатлантириш тўғрисидаги қонун лойиҳаси ва бошқалар шулар жумласидандир. Қатор қонун лойиҳалари биринчи ўқишда киритилмоқда ва улар фуқароларнинг конституциявий ҳуқуқ ва эркинликларини таъмин этишнинг муҳим муаммоларига таааллуқлидир. Қолаверса, ҳар бир депутатга барча ҳужжатларни ўз вақтида олиш, уни шошилмай, синчковлик билан ўрганиб чиқиш, ҳар бир модданинг мазмунини чуқур англаш, лозим бўлса, малакали консультация олиш, сайловчилар, ҳамкасблар билан фикрлашиш имконини бериш керак. Бундан ташқари, фракциялар ҳар бир лойиҳани олдиндан муҳокама қилишлари, ўзларининг ягона таклиф ва мулоҳазаларини ишлаб чиқишлари керак бўлади.

Шунинг учун ҳам бу гал, учинчи сессияга тааллуқли барча асосий қонун лойиҳалари депутатларга бир ойдан ҳам олдин, яъни регламентда кўзда тутилган муддатдан ҳам аввал етказиб берилди.

Байрам руҳига келсак, шуни алоҳида таъкидламоқчи эдимки, Фуқаролик ва Меҳнат кодекслари, жаҳон парламент практикасида таркиб топганидек, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаши керак бўлган, Конституциядан кейинги энг муҳим қонун актлари ҳисобланади. Шак-шубҳасиз, сессия муҳокамасига киритилаётган Ҳарбий доктрина унинг хавфсизлигини мустаҳкамлайди. Хусусий ва кичик бизнесни ривожлантиришни рағбатлантириш тўғрисидаги қонун эса бозор муносабатларига ўтишни жадаллаштиради.

Ушбу сессияга тайёргарлик кўриш давомида амалга оширилган яна бир кенг кўламли ва масъулиятли иш хусусида гапириш ўринлидир. Ҳаммамизнинг ёдимиздаки, Референдум якунлари муносабати билан иккинчи сессияда Президентимизнинг қилган баёноти муносабати билан парламентнинг нуфузли комиссияси тузилиб, у сайловчилар, жамоатчилик фикрини ўрганишга киришган эди. Меҳнат жамоаларидаги, жойлардаги йиғилишларнинг ўн минглаб протоколлари олинди, хат ва телеграммалар бетўхтов келиб турибди. ана шу ҳужжатларни синчиклаб ўрганиб чиқиш, тартибга солиш, умумлаштириш ва Комиссияга тақдим этиш талаб этилади. Аппарат ходимлари ана шу ишни алоҳида синчковлик ва масъулият билан бажаришмоқда.

— Аппарат депутатлар корпусининг ваколатидаги иш ва вазифаларни бажармаётган бўлса керак, албатта?

— Мутлақо. Барча қонунчилик масалалари, ишга тааллуқли масалаларни кўриб чиқиш ва ҳал этиш — депутатлар зиммасида. Лекин уларни тайёрлаш, дастлабки тарзда ишлаб чиқишда Котибият ходимлари ҳам фаол иштирок этмоқдалар. Бундан ташқари, улар депутатларнинг қўмиталари ва комиссиялари учун зарур шарт-шароитлар яратиб беришади, депутатлар ташкилий-техникавий масалаларга ортиқча вақт сарфламасликлари учун ёрдамчи, ахборот материалларини тайёрлаб беришади. Қонун лойиҳалари ҳамда сессия муҳокамасига киритилаётган бошқа ҳўжжатлар устидаги ишлар депутатлар қўмиталари ва комиссияларида, Котибиятнинг тегишли бўлимларида марказлаштирилади. Ҳозир қизғин палла бошланган: барча лойиҳалар узул-кесил ишлаб чиқилмоқда, ўзаро мувофиқлаштирилмоқда, уларга сўнгги тузатишлар киритилаяпти.

Шу билан бирга, янги чақириқ Олий Мажлисда яна бир самарали анъана таркиб топди. Барча қонун лойиҳалари қўмиталар билан бир қаторда Олий Мажлис Раиси ҳузурида унинг ўринбосарлари, Котибият бўлимларининг, манфаатдор вазирликлар ва идораларнинг раҳбарлари, олимлар ва мутахассислар иштирокида қўшимча тарзда ишлаб чиқилади. Ана шундан кейингина улар Кенгашга киритилади, Кенгаш бу ҳужжатларни сессияда кўриб чиқишни тавсия этади.

Сессияга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш билан боғлиқ барча ташкилий-техник масалалар барвақт кўриб чиқилиб, ҳал этилаяпти. Бунинг учун Олий Мажлис Кенгашининг сессияни чақириш тўғрисидаги қарори билан бир пайтда Олий Мажлис Раисининг ўринбосари А. Қосимов раҳбарлигида депутатларнинг ишчи гуруҳи тузилди. Ишчи гуруҳи таркибида 24 нафар депутат бўлиб, улар барча ташкилий масалаларни назорат қилишаяпти ва ҳал этишаяпти.

Аппарат зиммасида катта вазифалар турибди. Сессия қатнашчиларини меҳмонхоналарга жойлаштириш, уларни транспорт ва алоқа воситалари билан таъминлаш, овқатланишларини ташкил этиш, тиббий хизмат кўрсатиш учун алоҳида масъул шахслар белгилаб қўйилган. Мажлислар залини тайёрлаш борасида ҳам катта ишлар қилинмоқда: «Рада-Мажлис» овоз бериш электрон тизими синаб кўрилмоқда. Ҳамоҳанг таржима ташкил этилмоқда, таклиф қилинганлар ва ҳукумат аъзолари, дипломатик корпус, журналистларга мўлжалланган жойлар олдиндан белгилаб қўйилмоқда. Аппарат ходимлари сессия Котибиятининг ишида ҳам кўмаклашадилар. Депутатлардан тушиши мумкин бўлган сўровлар ва фуқароларнинг мурожаатларига жавоб бериш учун материалларни оператив тарзда ҳозирлаб берадилар. Депутатлар сессияга келганлигидан фойдаланиб, уларнинг биографик ва хизмат жойларига тааллуқли ўзгаришлар аниқлаб олинади, барча янги маълумотлар компьютерларнинг хотирасига киритилади.

Бир сўз билан айтганда, ҳар бир сессияга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш — бу катта ва кичик масалаларни жо этган мураккаб комплекс бўлиб, Парламентнинг самарали ишлаши, уларнинг аниқ ҳал этилишига боғлиқдир. Ишончим комилки, Олий Мажлиснинг мустақиллигимизнинг тўрт йиллиги арафасидаги учинчи сессияси уюшқоқлик билан, юксак ҳуқуқий ва сиёсий даражада ўтади, демократиямизнинг ривожига, давлатчилигимизни мустаҳкамлашга, жамият ва инсоният манфаати йўлида қонунчилик ишларини такомиллаштиришга салмоқли ҳисса бўлиб қўшилади.

«Халқ сўзи» мухбири
Ғафур ШЕРМУҲАММАД
суҳбатлашди.

САЙЁРАМИЗ САДОСИ

ПРЕЗИДЕНТГА МУРОЖААТ

Украина халқаро ядровий хавфсизлигининг Чернобил марказини ташкил этишда ташаббускори, уран қазиб олувчи ва атом бомбаси бор давлатлар эса ушбу ташкилотнинг асосчилари бўлиши лозим.

Украинанинг қатор сиёсий ва жамоат вакиллари Президентга ушбу ғоя билан мурожаат қилди.

«Чернобил фожиасидан учта славян давлати, юзлаб аҳоли яшайдиган жойлар, миллионлаб киши жабр кўрди. XXI асрда эса инсоният мазкур қирғин қуролидан халос бўлади деган умид уйғонмоқда», дейилади жумладан, мурожаатда.

ТАШАББУС МАЪҚУЛЛАНДИ

АҚШнинг Европадаги иттифоқчилари Босниядаги вазиятни тинч йўл билан ҳал этиш бўйича Билл Клинтон маъмуриятининг янги ташаббусини қўллаб-қувватлади, деди Оқ уй матбуот котибининг ўринбосари Кэлвин Митчел.

У Президентнинг миллий хавфсизлик бўйича ёрдамчиси Энтон Лейкнинг Европадаги йирик давлатлар ҳамда Россия ва Туркияга қилган сафарини ана шундай изоҳлади.

МАРКАЗИЙ ОСИЁ БЎЙЛАБ САФАР

Туркия Бош вазири Тансу Чиллернинг Қозоғистон, Қирғизистон ва Туркманистонга беш кунлик сафари бошланди.

Сафар давомида Марказий Осиё давлатлари билан Туркия ўртасидаги алоқаларни янада кенгайтириш ҳамда Марказий Осиёни Европа билан боғловчи нефт ва газ қувури — «Евроосиё магистрали»ни қуриш билан боғлиқ масалалар муҳокама этилади. Кейинги пайтда Туркия билан Марказий Осиё давлатлари ўртасида муносабатлар анча фаоллашди. Айни пайтда Туркиянинг Ўзбекистон, Туркманистон ва Қозоғистонга киритган сармояси 4 миллиард АҚШ долларидан ошиб кетди, дейилади шу ҳақдаги хабарда.

ТИНЧЛИК ЎРНАТИШ УЧУН... БИР ЯРИМ ЙИЛ ВАҚТ КЕРАК

Диний ва этник низолар давом этаётган Карачи шаҳрида тинчлик ва барқарорлик ўрнатиш учун Покистон ҳукуматига бир ярим йил вақт керак, деди Покистон Бош вазири Беназир Бхутто Лоҳур шаҳрида ўтказилган матбуот анжуманида.

Ҳукумат раҳбарининг таъкидлашича, Покистон ҳукумати Карачини қўпорувчилардан тозалаш учун бор имкониятини ишга солади.

ВОДИЙЛИК ТАДБИРКОРЛАР МАШВАРАТИ

Фақат шу йилнинг ўзида Фарғонада 5000 та кичик корхона, хусусий фирмалар ташкил қилиш режалаштирилган.

Ҳозиргача иш бошлаган шундай корхоналар сони уч мингтага етиб қолди. Янгича ишлаш туфайли салкам тўрт минг кишини иш билан таъминлаш имконияти туғилди.

Наманган ва Андижон вилояти тадбиркорлари, ишбилармонлари шу эришилган ютуқлар билан танишиш, ўзаро тажриба алмашиш мақсадида Фарғонага ташриф буюришди.

Ушбу анжуманда тадбиркорлар ва ишбилармонлардан ташқари вилоятдаги шаҳар ва туманларнинг ҳокимлари, ўринбосарлари, молия, солиқ, банк тизимларининг мутасаддилари, деҳқончилик саноати, фермер хўжаликларининг ташкилотчилари иштирок этдилар.

Йиғилиш қатнашчиларида вилоят «Тадбиркорбанк» залида уюштирилган кўргазма катта таассурот қолдирди. Ишбилармон ва тадбиркорлар шу ернинг ўзида тажриба алмашдилар. Ишларни ривожлантириш юзасидан қизғин мулоқотлар бўлиб ўтди.

Н. СОБИР,
«Халқ сўзи» мухбири.

• *Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг тўрт йиллиги олдидан*

ВИЖДОН ЭРКИНЛИГИ. ДАСТЛАБКИ ОДИМЛАР

Халқимиз ўз истиқлолининг тўрт йиллиги тантаналарига қизғин тайёргарлик кўраётган шу кунлар, яъни тарихан бир лаҳза ҳисобланмиш вақт ичида қилинган ишларга назар ташласак, саъй-ҳаракатларимизнинг самарасини яққол кўрамиз.

Яқиндагина чоп этилган «Ўзбекистон иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш йўлида» номли монографик асарда ва Ўзбекистон Республикасининг Президенти ҳузуридаги иқтисодий ислоҳот, тадбиркорлик ва хорижий сармоялар бўйича идоралараро кенгашнинг тўртинчи мажлисида юртбошимиз томонидан иқтисодий жабҳадаги ютуқ ва камчиликлар ҳамда навбатдаги вазифаларимиз кўрсатиб берилди. Бу эса ҳозирги кун талаби бўлган иқтисодий тараққиётга алоҳида эътибор берилаётганлигининг натижасидир.

Айни пайтда халқимизнинг маънавий камолотига ҳам катта эътибор берилмоқда. Биз ушбу мақоламизда ўз ичига кенг масалаларни қамраб олган маънавиятнинг фақатгина бир шоҳобчаси ҳисобланувчи — виждон эркинлиги устида тўхталмоқчимиз.

Республикамиз мустақиллигининг биринчи кунлариданоқ фуқароларимиз ҳақиқий эркинликни сеза бошладилар. Бу «Виждон эркинлиги ва диний ташкилотлар тўғрисида»ги Қонуннинг ҳаётимизга татбиқ этилишида ҳам ўз аксини топди.

Қонун қабул қилинган даврни эслайдиган бўлсак (1991 йил, июнь), бироз қийин вазият эди. Мамлакатдаги мавжуд сиёсий шароитда баъзи гуруҳлар диний омилдан ўз манфаатлари йўлида фойдаланишга интилган эди. Юзаки қараганда буни объектив жараён деб ҳисоблаш мумкин: етмиш йил тазйиқда бўлиб келган диний ташкилотларнинг мустабид тузумдан норозилиги қандайдир шаклда изҳор этилиши табиий ҳол эди. Аммо шу йили Ўзбекистон мустақиллиги эълон қилингани, ташқаридаги баъзи кимсаларнинг Ислом омилидан фойдалана бошлагани эътиборга олинса, юқорида зикр қилинган ҳолатнинг давом этиши мустақилликка қарши қўйилган қадамлардан бири бўлиши мумкин эди. Шундай вазиятда Ўзбекистон ҳукумати вақтида собитқадамлик билан, вақтида муроса йўли билан иш олиб борди. Ўзбекистонда диний эътиқод қилувчиларга барча шароитлар яратиб берилди.

Ҳақиқат қиёсда билинади, дейдилар. Келинг, республикадаги бундан беш-олти йил олдинги диний ҳолат билан бугунгисини қиёслаб кўрайлик. 1989—1990 йилларда Ўзбекистондаги масжидларнинг умумий сони юзтага етмас эди. Жума номозини ўқиш учун қарияларимиз узоқда жойлашган масжидга боришга мажбур бўлардилар. Ҳозирчи — беш мингга яқин масжид мавжуд.

Илгари чет элдан Ватанига қайтаётган Ўзбекистон фуқароси чегарадан ўзи билан бирга Қуръонни олиб ўта олмас эди. Мумкин эмас эди — вассалом! Эндичи, марҳамат, истасангиз Қуръонни араб тилида, истасангиз ўз она тилингизда ўқинг.

Бир неча минг йиллик миллий байрамимиз — «Наврўз» диний маросим деб, гарчи бу фикр ҳақиқатга зид бўлса ҳам, таъқиқлаб қўйилган эди. Энди эса нафақат «Наврўз», балки «Рўза» ва «Қурбон» ҳайитларини ҳам расмий байрам сифатида нишонлаяпмиз.

1989 йилгача ҳар йили Ўзбекистондан фақатгина тўрт-беш киши муқаддас Ҳаж рукнини адо этганлар. Ҳозирчи, Умра мавсуми даврида ҳар ҳафтада 150—200 киши, «Қурбон» ҳайити кунлари эса бир йўла уч мингдан ортиқ Ўзбекистон мусулмонлари Маккаи Мукаррама ва Мадинаи Мунавварани зиёрат қилишмоқда. Энг муҳими, бу зиёратни тўлиқ адо этилишида ҳукуматимиз Президентининг «Давлат ҳар бир мусулмон учун муқаддас бўлган Маккага Ҳаж қилишда зарур ёрдам беради», деган сўзларини ҳаётга татбиқ этган ҳолда, мўмин-мусулмонлар учун барча керакли шароитларни, моддий имтиёзлар ва маънавий имкониятларни яратиб бермоқда. Ҳожиларимизни кузатиш ва кутиб олиш маросимларида иштирок этган ҳар бир инсон бунга шоҳид бўлди.

1992 йил баҳорида Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони билан республика Вазирлар Маҳкамаси ҳузурида Дин ишлари бўйича қўмита ташкил қилингани мамлакатимиз диний ҳаётида муҳим воқеа бўлди. Ўтган уч йил давомида мазкур Қўмита давлат идоралари ва диний ташкилотлар ўртасидаги муносабатларнинг мувофиқлашуви ва такомиллашувида катта вазифаларни амалга оширди. Қўмита шунингдек маслаҳат, экспертлик хулосаси ва ахборот хизмати билан бир қаторда республика маданий-маърифий ҳаётида, буюк аждодларимизнинг (ал-Бухорий, Нақшбанд, Яссавий, Улуғбек, Замахшарий, Кубро) юбилейларини тайёрлаш ва нишонлашда, республика ҳамда унинг ташқарисида мавжуд бўлган турли диний маслакдаги ташкилотлар ўртасидаги ўзаро дўстона алоқалар ўрнатилишида ҳам ўз ҳиссасини қўшди. Қўмита орқали Миср, Туркия, Малайзия каби мусулмон мамлакатларига талабалар ва имомлар турли муддатга ўқиш, малака ошириш ва мусобақаларда иштирок этиш учун мунтазам юборилмоқда.

Мамлакатимизда бошланган сиёсий ва иқтисодий ислоҳотларнинг янги босқичи диний ҳаёт жабҳасида ҳам янги талаблар қўймоқда. Диёримизда туғилиб вояга етган буюк алломалар таъкидлаганидек, «Илмсиз — дин бўлмас». Илмсиз кишининг дин, диёнатдан ўқиган маърузасидан на фойда? Диний арбоб нафақат диний, балки дунёвий илмлардан ҳам воқиф бўлмоғи даркор. Эндиликда диний фанлар билан бир қаторда математика, физика, химия, чет тиллари каби дунёвий фанлар ҳам ўқитиладиган, замонавий ўқув қуроллари ва компьютерлар билан жиҳозланган диний мадрасалар очиш учун имкониятлар мавжуд. Ҳукуматимиз ана шу имкониятлардан фойдаланишга нафақат шароитлар яратмоқда, балки уларни амалга оширишга кўмак бермоқда. Бу ҳам воқеликни акс эттирувчи далилдир.

Мустақилликнинг биринчи кунларидан бошлаб ҳукуматимиз раҳбарияти қадриятларимизни тиклашга алоҳида эътибор бермоқда. Бу эътибор 1993 йилда нишонланган Баҳоуддин Нақшбанд таваллудининг 675-йиллигига бағишланган тантаналарда, улуғ мутасаввиф номи билан боғлиқ меъморий мажмуани таъмирлашда ва буюк муҳаддис Абу Абдуллоҳ Муҳаммад ибн Исмоил ал-Бухорий масжидини таъмирлаш юзасидан энг яхши лойиҳа учун халқаро танловнинг ташкил этилиши ва ўтказилишида акс этди.

Юртбошимиз имом ал-Бухорий халқаро танлови якуни муносабати билан Самарқандда ўтказилган халқаро илмий анжуман қатнашчиларига йўллаган табрикларида: «... алломамиз мақбараси келажакда Ислом аҳли учун муқаддас қадамжо ва жаҳондаги ғоят гўзал зиёратгоҳлардан бирига айланишига ишончим комил» деганлари ҳақиқатга айланиб, ҳозирда диёримизга Ислом мамлакатларидан ташриф буюрган меҳмонларимиз ўз зиёратларини шу табаррук жойдан бошлайдилар. Бунинг ёрқин далили Индонезия Президенти Сухарто, Покистон Ислом Республикасининг Бош вазири Беназир Бхутто ва бошқа йирик давлатлар раҳбарларининг энг мўътабар муҳаддис ва аллома мақбарасига ўз ҳурматларини бажо келтиришларида намоён бўлди.

Қадриятларимизни тиклаш ва уни кенг тарғиб қилиш, табиийки, мустақил Ўзбекистоннинг ўсиб келаётган ёш авлодини аждодларимизнинг маънавият борасидаги бой билимлари ва ҳаётий тажрибаларига таянган ҳолда тарбиялашга хизмат қилади. Бу эса, ўз навбатида, уларни ахлоқий камолотга эришган, пок, ҳалол, виждонли инсон бўлиб етишишларида алоҳида аҳамият касб этади.

Шу борада олиб борилаётган изчил сиёсатнинг навбатдаги қадамларидан бири — жорий йил 19 майда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан «Тошкент шаҳрида Халқаро Ислом тадқиқот марказини ташкил этиш тўғрисида»ги Қарорнинг қабул қилинишидир.

Қадриятларимизни тиклаш, бой маданий ва маънавий меросимизни ўрганиш ҳамда фуқароларимиз виждон эркинлигини мустаҳкамлашда республика диний ташкилотларининг ўзига хос ўрни ва роли бор.

Мазкур қарорда айтилганидек, Ислом таълимоти ва фалсафасини кенг ўрганиш, ўзбек халқининг диний, тарихий ва маданий меросини чуқур илмий тадқиқ этиш мақсадида тузилган бу Халқаро марказнинг асосий вазифаларидан бири Ислом маданияти, тарихи ва асрлар мобайнида халқимиз яратган бой ва бебаҳо дурдоналари —аждодлар меросини тўлиқ ўрганиш, мукаммал тадқиқотларнинг натижаси билан инсониятни баҳраманд этиш ва айниқса, уни келажак авлодга етказишдир.

Бу Қарорнинг қабул қилиниши тарихий воқеа бўлиб, шубҳасиз у халқимиз ҳаётида катта из қолдиради ҳамда унинг азалий орзу-истаклари рўёбга чиқишига бевосита хизмат қилади. Бу эса барча фуқароларимиз ўзларининг куч-ғайратларини Қарорнинг амалий ижросига қаратмоқлари лозимлигини талаб қилади, яъни шарқшунос ва тарихчи, дин арбоблари ва илмий ходимлар, хуллас, Қарорда акс этган талабларга жавоб берувчилар якдиллик билан қадриятларимизни тиклашга бел боғлашларини тақозо этади. Қўлларида араб алифбосида ёзилган қўлёзма ва тош босма китоблари бўлган ҳар бир фуқаро, Мовароуннаҳр мусулмонлари идораси кутубхонасига, Тошкент шаҳридаги Халқаро Ислом тадқиқот маркази ёки Фанлар Академиясининг Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик ва Ҳамид Сулаймонов номидаги Қўлёзмалар институтларига олиб бориб мутахассислар билан маслаҳатлашсалар фойдадан ҳоли бўлмас эди.

Албатта, ҳар бир киши уйида қўлёзма ёки нодир тошбосма китоблар бўлиши билан фахрланиши, табиий. Аммо айни вақтда уларнинг ҳаракатсиз, фойдасиз бўлиб, китоб жавонида шунчаки фахр учун сақланишидан кўра, мутахассислар томонидан ўрганилиб, тадқиқ этилиб, халқимизга етказилса ва жамиятимизга манфаат келтирса, албатта унинг савоби биринчи навбатда, гарчи у қўлёзма ёки тошбосмани сотган бўлса ҳам, эгасига тегади. Юртбошимиз айтганларидек «Савоб ишни ҳар ким қилиши керак, савоб ишни ҳар кун қилиш керак». Ҳозирги кунда ҳеч ким собиқ қатағон йилларидагидек қўлёзмаларни тортиб олмайди ва уларни йўқ қилмайди. Аксинча, бу дурдона соҳибларини рози қилган ҳолда, уларнинг халққа кўпроқ нафи тегиши йўлини тутади.

Ҳозирги маълум иқтисодий мураккабликлар даврида чет элдан келган баъзи бир «китобсеварлар», сир эмас, аҳолидан арзимаган пулга кўпгина қўлёзма ва тошбосма асарларни сотиб олиб ўз мамлакатларига жўнатаяптилар. Ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларимиз ҳамда божхона ходимлари бундай ҳолларнинг олдини олишга ва чегарадан ўтиш пайтида қимматбаҳо санъат асарлари билан бир қаторда қўлёзма ва тошбасмаларни хорижий мамлакатларга олиб кетилишига йўл қўймаяптилар. Бироқ, қўшни МДҲ мамлакатлари билан деярли чегараларимиз йўқлиги бу ишда муаммоларни вужудга келтирмоқда.

Ўз моҳияти ва салоҳияти жиҳатидан халқимизнинг жаҳоншумул аҳамиятга молик диний соҳадаги қўлёзма асарлари, инсоният маънавият хазинасига қўшган ҳиссасини, ҳаммага аён «сабаб»ларга кўра халқаро миқёсга кўтаришга йўл қўйилмаган эди. Энди, бизнинг фикримизча, бу масала Халқаро Ислом тадқиқот марказининг режаси ва асосий вазифаларидан бири бўлмоғи лозим.

Мамлакатимиз тарихан кўпмиллатли ўлка бўлгани туфайли бу ерда турли-туман дин вакиллари эмин-эркин яшаб келмоқдалар. Азалдан Ислом маданиятининг ўчоқларидан бири сифатида машҳур бўлиб келган юртимизда бугун православлар, баптистлар, иудаистлар, адвентистлар, католиклар, лютеранлар, бахаичилар, кришнаитлар, буддистлар, пятидесятниклар, янги ҳавворийлар черкови, христиан-пресвитерианлар черкови каби диний жамоалар мавжуд. Диёримиздаги ҳамма фуқароларнинг бирор динга эътиқод қилиш ва диний расм — русмларни бажариш ҳуқуқларини ҳимоя қилишдан келиб чиққан ҳолда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси Тошкент ва Ўрта Осиё архиепископи Владимирнинг Свято-Успенский кафедрал собори ҳузурида диний-маъмурий марказ ташкил этиш ва 1996 йил ноябрь ойида Епархиянинг 125 йиллиги тантаналарини ўтказиш тўғрисидаги мурожаатини қўллаб-қувватлаб, шу йил 9 июнда фармойиш қабул қилди.

Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, бу — Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги мамлакатлари орасида ҳозиргача шу соҳада қабул қилинган ягона Фармойиш бўлиб, у «Ўзбекистон Республикасида барча фуқаролар бир хил ҳуқуқ ва эркинликларга эга бўлиб, жинси, ирқи, миллати, тили, дини, ижтимоий келиб чиқиши, эътиқоди, шахсий ва ижтимоий мавқеъидан қатъи назар қонун олдида тенгдирлар» деган конституцион ҳуқуқлар таъминланаётганлигини яна бир бор тасдиқлайди. Ўз навбатида у республикамиздаги миллатлараро тотувлик янада мустаҳкамланишига муносиб ҳисса қўшади.

Епархия фаолиятига амалий ёрдам беришни кенгайтириш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Диний ишлар қўмитаси таркибига қўшимча иккита штат киритилиши бу борада олиб борилаётган ишлар салмоғи ортишига қулай шароит яратади.

Фармойишда шунингдек, Епархия ихтиёрига Тошкент шаҳар Кафанов кўчасидаги Свято-Успенский собори ҳудудини кенгайтириш учун икки гектар ер ажратилиши ва ободонлаштириш, ушбу ҳудуддан кўчирилаётган оилалар учун 1995 йилда зарур миқдорда қулай уйлар ажратиш, қурилиш майдонини бюджет маблағи ҳисобига тозалаш, шу йил сентябрида ўтказилиши мўлжалланган «Бир само остида» халқаро анжумани ва 1996 йилда нишонланадиган рус православ черкови епархиясининг 125 йиллиги тантаналарига тайёргарлик кўриш ва ўтказиш кўзда тутилган. Буларнинг ҳаммаси республикамиздаги барча фуқароларга бир хил муносабатда бўлинаётганлигининг ёрқин намунасидир.

Ўтган тўрт йил ичида дин, диёнат, виждон эркинлиги соҳасида юз берган энг катта ўзгариш бу — диний ташкилотлар ва диндорларнинг давлат сиёсатига муносабатида илгариги лоқайдлик ўрнини ижобий фаоллик эгаллаганлигидадир. Ҳа, бугун деярли ҳар куни радио, телевидение ва вақтли матбуот орқали дин пешволари чиқишларининг шоҳиди бўлмоқдамиз. Улар республика ҳукуматининг сиёсий барқарорликни сақлаш, иқтисодий юксалишга эришиш ва мутараққий мамлакатлар билан тенг ҳуқуқли муносабатлар ўрнатишга қаратилган сиёсатини қўллаб-қувватламоқдалар. Халқимизни айниқса, ёш авлодни табаррук анъаналаримиз руҳида ватанпарвар фуқаролар бўлиб етишишга даъват этмоқдалар. Масжидларда ўқилаётган хутбаларда, черков ва синагогаларда ўтказилаётган ибодатларда диндорлар мамлакатимизга тинчлик, осойишталик, фаровонлик ва равнақ тилаб, республика раҳбарияти ҳаққига дуолар қилмоқдалар.

Мустақиллигимизнинг тўрт йили ичида бўлиб ўтган бу жараёнлар халқимиз маънавий савиясини сезиларли даражада юксакликка кўтарди. Кейинги йилларда ҳам иншооллоҳ, янги муваффақиятлар бизга ҳамроҳ бўлади.

Роиқ БАҲОДИРОВ,
фалсафа фанлари номзоди.

• Амир Темур таваллудининг 660 йиллиги олдидан

САМАРҚАНД: ТАЙЁРГАРЛИК ЗЎРУ, ЛЕКИН...

Ватанимизда ота-боболаримиздан қолган урф-одатларнинг, қадриятларнинг тикланиши, улуғ аждодларимиз руҳи шод этилаётганлиги ҳар бир киши қалбини ифтихорга чулғаши, шубҳасиз. Чунки, айнан тарихимиз, маданиятимиз, урф-одатларимизни дунёга аён қилмоқ орқали халқимизнинг қадди ростланмоқда, миллий ғурури тикланаяпти. Буларнинг бари давлатимизнинг бошқа жойларида бўлгани каби Самарқанд вилоятида ҳам ўз аксини топмоқда.

Бу ерда юлдузлар илмининг султони Мирзо Улуғбек таваллудининг 600 йиллиги муносабати билан, айниқса, катта ишлар бажарилган эди. Унга тайёргарлик даврида вилоятдаги тарихий меъморчилик обидаларини таъмирлаш учун миллионлаб маблағ сарфланди. Натижада кўҳна Регистон, Гўри Амир мақбараси, Улуғбек расадхонаси сингари асрий ёдгорликлар асл ҳолига келтирилди. Челак туманидаги Хожа Исмоил ал-Бухорий масжидини мусулмон оламининг зиёратгоҳи ва илм-маърифат марказига айлантириш ишлари давом этаётир. Пайғамбаримиз авлодидан бўлган, тариқат илмининг беназири Маҳдуми Аъзам зиёратгоҳи ободонлаштирилиб, бу муқаддас даргоҳда ёдгорликлар мажмуи бунёд қилинди. Самарқанднинг обрў-эътибори, нуфузи шундай эзгу ва савоб ишларда янада юксалиши, шубҳасиз.

Мирзо Улуғбек, Ҳожа Аҳрори Вали, Абу Мансур Мотурудий, Абу Лайс Самарқандий, Хожа Исмоил ал-Бухорий каби улуғ аждодларимизга бағишланган тантаналар ўзлигимизни дунёга англатишга ҳам хизмат қилади. Уларнинг руҳи поклари бизни ҳар жиҳатдан қўллаши, бўлғуси авлодларга обод ва озод Ватан қолдиришда бу зотларнинг тафаккур хазинаси йўлимизни ёритиб туриши, шубҳасиз.

Буюк соҳибқирон, дунё тарихининг улуғ сиймоларидан бири Амир Темурнинг азиз номи, шон-шуҳрати Самарқанд билан боғлиқ. Вазирлар Маҳкамасининг «Амир Темур таваллудининг 660 йиллигини нишонлаш тўғрисида»ги қарори матбуотда эълон қилингач, вилоят ҳокимиятида бу муборак сана муносабати билан амалга оширилажак ишлар режалаштирилди. Вилоят фаоллари, мутахассислар иштирокида алоҳида йиғилиш ўтказилди. Амир Темур таваллудининг 660 йиллигини ўтказувчи ташкилий қўмита тузилиб, унинг таркибига етук мутахассислар, олимлар киритилди. Ҳозирги кунда вилоят ҳокимининг бу ҳусусда қабул қилган қарорини амалга ошириш бўйича жойларда қизғин ишлар амалга ошириляпти.

Вазирлар Маҳкамасининг қарорида Самарқандда 1995—1996 йилларда таъмирланадиган тўққизта объект белгиланган эди. Вилоят ҳокимияти ўз имкониятларини ҳисобга олиб, уларнинг сонини ўттиз бештага етказишга қарор қилди.

Юбилей тантаналари бутун жаҳон эътиборида бўлиши муқаррар. Бу улкан маърака муносабати билан халқимиз маданияти, маърифати, маънавияти ва истиқлолимиз ютуқлари яна бир бор синовдан ўтади. Самарқандда ушбу анжуманга ана шу нуқтаи назардан ёндошилмоқда. Вилоят ҳокимлигида Амир Темур шарафига ёдгорлик мажмуини барпо этиш билан боғлиқ масалалар муҳокама этилди. Бунинг учун танлов эълон қилиниб, махсус комиссия иш олиб бораётир.

Вазирлар Маҳкамасининг қарорида махсус халқаро сайёҳлик маршрутларини очиш лозимлиги таъкидланган эди. Вилоят ҳокимлиги ана шу вазифадан келиб чиққан ҳолда чет эллик сайёҳлар учун янги маршрутлар очишга қарор қилди. Улар Улуғбек расадхонаси, Шоҳи Зинда ансамбли, Бибихоним масжиди, Регистон мажмуи, А. Икромов номидаги Ўзбекистон халқлари маданияти ва санъати тарихи музейи, Гўри Амир мақбарасини ўз ичига олади. Бундан ташқари Ҳожа Аҳрори Вали зиёратгоҳи, Маҳдуми Аъзам мажмуи, Ҳожа Исмоил ал-Бухорий масжиди ҳам улар таркибига киради. Мазкур сайёҳлик йўналишларида Амир Темур ва темурийлар ҳақида, ўша давр маданияти, илму фани, ижтимоий-иқтисодий ҳаёти тўғрисида батафсил маълумот берилади.

Албатта, жаҳон аҳамиятига молик бундай улкан анжуманни таомилдагидек ўтказиш учун анча-мунча маблағ зарур.

Ишлар кўлами молиявий масалаларни ўз вақтида ҳал этишни тақазо қилади.

Шу ерда бу масала юзасидан айрим мулоҳазаларни билдириш ўринлидир. Улуғ мунажжим ва давлат арбоби Мирзо Улуғбек таваллудининг 600 йиллиги тантаналари асосан Самарқандда ўтказилганидан барча хабардор. Шу муносабат билан вилоятда катта ободончилик, таъмирлаш ва қурилиш ишлари бажарилди. Вазирлар Маҳкамасининг юбилейга бағишлаб қабул қилган қарорида республика бюджетидан маблағ ажратиш кўзда тутилганди. Бироқ Самарқанддаги махсус илмий-таъмирлаш устахонаси амалга оширган ишлар учун ажратилиши лозим бўлган анча маблағ ҳанузгача берилгани йўқ. Ишчи-хизматчилар, усталарнинг нодир санъати, меҳнати ўз қадр-қимматини топмаяпти. Бундай ҳол кўп нарсага тўсиқ бўлиши мумкин. Ахир усталар вақтида ҳақ ололмасалар, баъзи корхоналарга, таъмирлаш ташкилотларига қурилиш материаллари учун пул берилмаса, бу аҳволда иш юришармиди?

Музаффар МУҚИМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

• 17 август — Индонезия Республикаси мустақиллиги куни

Бундан бир неча йиллар муқаддам гўзал ва латофатли Индонезия мамлакати ҳақида жуда кам маълумотларга эга эдик. Мустақиллик шарофати боис, биз нафақат ушбу давлат ҳақида, балки ўн етти минг оролдан ташкил топган, аҳоли нуфузи бўйича эса дунёда тўртинчи ўринда турадиган Индонезия Республикаси билан мустаҳкам ҳамкорлик алоқалари ўрнатишга ҳам эришдик.

ОРОЛЛАР МАМЛАКАТИ

Дарвоқе, Индонезия Ҳинд ва Тинч океанлари туташган жойда жойлашган йирик давлатлардан биридир. Ер майдони — 1,9 миллион кв. километрни ташкил қилади. Аҳолиси — 190 миллион кишига яқин.

Индонезия халқи тарих саҳнасида узоқ йиллар давомида мустамлакачилик даврини бошдан кечирди. Шу даврлар ичида индонезияликлар ўз эрки ва мустақиллиги йўлида бир неча бор мардонавор курашдилар. Мустамлакачиликнинг машаққатли азобидан қийналган халқнинг асрий орзу умидлари 1945 йилнинг 17 августида рўёбга чиқди. Индонезия шу куни ўз мустақиллигини эълон қилди.

Аммо мустақилликни сақлаб қолиш, мамлакатни ягона давлат сифатида қарор топиши учун Индонезия ҳалқини яна бир неча йиллар мобайнида инглизлар ва голландларга қарши кураш олиб боришига тўғри келди. 1947 йилнинг августида БМТнинг «Холис хизмат комиссияси» мамлакатда иш бошлаб, бу жараёнга ойдинлик киритди. Шунингдек, бир қатор йирик давлатлар Индонезия суверенитетини тан олгандан сўнггина мамлакат мустамлакачилик асоратидан тўла холос бўлиб, тинч тараққиёт йўлига ўтди.

Ўша вақтларданоқ мамлакат иқтисодиётини қолоқликдан олиб чиқиш, замонавий технологияларни эгаллаш йўлида муҳим тадбирларни амалга оширди. Айниқса, 1966 йилда давлат тепасига келган генерал Сухарто бошчилигидаги ҳукумат мамлакатда бир қатор ислоҳотлар ўтказишга киришди. Мамлакатнинг хорижий давлатлар билан иқтисодий ҳамкорлигини яхшилаш, чет эл инвестицияларини кенг жалб қилиш ва банк муассасаларини замонавий тарзда вужудга келтиришга алоҳида эътибор берилди. Саноат, транспорт инфраструктурасини жадаллик билан ривожлантириш соҳаларида муҳим чоралар кўрилди. Бу тадбирлар аҳоли турмуш даражасини юксалишида ва миллий даромад ўсишига имкон яратди. Зеро, бундан 25 йил муқаддам Индонезия дунёдаги энг қашшоқ давлат сифатида эътироф этиларди. 1960 йилда киши бошига тўғри келадиган даромад 50 долларни ташкил этган эди. Бу рақамни ўша вақтдаги Жанубий-Шарқий Осиё ва Африка мамлакатларидаги иқтисоди қолоқ давлатлар билан муқояса қилганда ҳам энг паст кўрсаткич эди. Эндиликда эса, аҳоли сони икки баробар ўсганига қарамай бу кўрсаткич 670 долларга етди. Мамлакатда аҳолининг кўпайиш даражасига нисбатан шоли, шакар, кофе, палма мойи, нефть, каучук етиштириш ва ишлаб чиқариш ҳажми ҳам ортиб бормоқда. Масалан, мамлакатда 1993 йилда 48,1 миллион тоннадан ортиқ шоли, 1 миллион тонна соф каучук, 400 минг тонна кофе, 2 миллион тонна палма мойи, 260 минг тонна чой ишлаб чиқаришга эришилди. Бу рақамлар эса ўтган йилларга нисбатан бир неча баробар кўп деганидир. Шуни ҳам айтиш жоизки, мустақиллик йилларида машинасозлик, нефть маҳсулотлари ишлаб чиқариш, электр энергетикаси, газ саноати ривожланди.

Бугунги кунда Индонезия ишончли ҳамкор сифатида ўз ташқи иқтисодий алоқаларини ҳар томонлама мустаҳкамлаб, чет эл инвесторларини кенг миқёсда жалб этмоқда. 1967 йилдан шу вақтгача мамлакатга 40 миллиард доллар ҳажмида хорижий сармоя киритилди. Бу эса саноат ва қишлоқ хўжалиги соҳасини такомиллаштиришда, ишлаб чиқаришнинг ўсишига омил бўлмоқда. Ҳозирда мамлакат экспорти йилига 6 миллиард долларни ташкил этмоқда.

Дўст Индонезия халқи билан мамлакатимиз ўртасидаги ҳамкорлик алоқалари тобора камол топмоқда. Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг 1992 йилнинг июнь ойидаги минг орол мамлакатига ташрифи ушбу ҳамкорликка ҳуқуқий асос солган эди. Ташриф чоғида мамлакатларимиз ўртасидаги икки томонлама муносабатлар тўғрисида қўшма баёнот, дипломатик муносабатлар ўрнатиш тўғрисидаги қўшма ахборот, иқтисодий, техникавий ва маданий ҳамкорлик ҳақидаги битим ва бошқа муҳим ҳужжатлар имзоланди. Имзоланган ушбу ҳужжатлар бугунги кунда ўз натижасини бермоқда. Шу йилнинг апрель ойида Индонезия Президенти Сухартонинг мамлакатимизга расмий ташрифи Ўзбекистон — Индонезия муносабатларининг янада чуқурлашувида муҳим ўрин тутди. Унда мамлакатларимиз ўртасидаги савдо иқтисодий, сармоя сарфлаш, саноат, фан ва технология, транспорт ва туризм соҳаларига оид бир неча муҳим ҳужжатларга қўл қўйилди.

Айни вақтда мамлакатимизда пахта саноати, тўқимачилик ва бошқа соҳаларда хизмат қиладиган бир неча Ўзбекистон-Индонезия қўшма корхоналари фаолият кўрсатмоқда. Шунингдек, яқин кунларда Тошкент-Жакарта йўналиши бўйича самолёт қатновини йўлга қўйиш мўлжалланмоқда.

Сирасини айтганда, мамлакатларимиз ўртасидаги ушбу ҳамкорлик алоқалари ягона Исломий маданиятга эга бўлган-икки халқ ўртасидаги дўстлик ришталарини янада мустаҳкам боғлайди. Биз эса шу кунларда ўз мустақиллигининг 50 йилиги байрамини ижтимоий-иқтисодий соҳаларда эришган улкан ютуқлари билан кутиб олаётган Индонезия халқига юксак тараққиёт

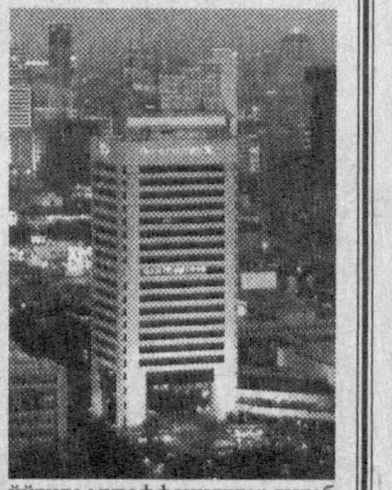

йўлида муваффақиятлар тилаб қоламиз.

Фурқат САНАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

БЕМОРЛАР ...ХУРСАНД

(Митти фельетон)

Бойсун туман марказий шифохонаси бош врачлигига Жўра Назаровнинг тайинланиши жуда яхши иш бўлди.

У зудлик билан шифохона ҳовлисида... сигарет савдосини ташкил қилди. Омонхонада шундоқ ҳам сойга оқиб ётган маъданли сувнинг бир косаси эса — уч сўмга чиқди. Зарурат туғилиб қолса, ароқ ҳам топилиши мумкин..

Тожиддин РАЗЗОҚ,
«Халқ сўзи» мубири.

Билдириш

Ҳурматли уяли алоқа абонентлари!

UZDUNROBITA cellular

Ўзбекистон Республикасининг ҳаракатдаги қонунчилигига мувофиқ "Уздунробита" қ.к дирекцияси уяли алоқа абонентларини хизмат кўрсатиш шартномаси шартларидан бири -"Уздунробита" қўшма корхонасига билдиришсиз ва розилигисиз уяли алоқа аппарати (хизмат кўрсатиш) ни ўзгаларга бермасликни эслатиб қўйишни ўз бурчи деб билади.

Бу шартлар Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1992 йил 13 августдаги 379-сонли қарори билан тасдиқланган "Ўзбекистон Республикаси ҳудудида радиоэлектрон воситалар ва юқори частотали қурилмаларни сотиб олиш (бериш), лойиҳалаш, қуриш (ўрнатиш), улардан фойдаланиш ҳамда чет элдан келтириш тартиби тўғрисида"ги Низомга асосланган бўлиб қуйида унинг айрим бандларини келтирмиз.

1.6. Радиоэлектрон воситалар ва юқори частотали қурилмаларни сотиб олиш, шунингдек, уларнинг бир вазирликлар, идоралар, корхоналар, муассасалар, ташкилотлар, Ўзбекистон Республикаси фуқароларига, хорижий юридик шахслар ва фуқароларга ҳамда фуқаролиги бўлмаган шахсларга доимий ёки вақтинча фойдаланиш учун бериш амалга оширилади.

2.14. Вазирликлар, идоралар, корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар томонидан тегишли рухсатномаларсиз тайёрланган ва сотиб олинган радиоэлектрон воситалар ва юқори частотали қурилмалар Ўзбекистон Республикаси Алоқа вазирлигининг ёзма кўрсатмаси билан, бу воситалар ва қурилмаларининг эгалари томонидан сотилиши ёки агар улардан фойдаланиш учун рухсат берилиши мумкин бўлмаса, қиймати тўланмасдан вазирлик томонидан мусодара қилинади.

Мусодара қилинган радиоэлектрон воситалар ва юқори частотали қурилмаларни фойдали суратда ишлатиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Алоқа вазирлиги томонидан белгиланади.

3.19. Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги органлари радиоэлектрон воситалар ва юқори частотали қурилмалардан қонунга зид равишда фойдаланиш ҳолларига барҳам беришда ҳамда Ўзбекистон Республикаси корхоналари, муассасалари, ташкилотлари фуқаролари томонидан тегишли рухсатномасиз тайёрланган, сотиб олинган ёки фойдаланилаётган ана шундай воситалар ва қурилмаларни мусодара қилишда Ўзбекистон Республикаси Алоқа вазирлигининг мансабдор шахсларига белгиланган тартибда зарур ёрдам кўрсатадилар.

Уяли алоқа оператори сифатида "Уздунробита" қ. к ўз абонентларига қўшимча қулайликлар яратиш мақсадида радиотелефонларни бериш (қайта расмийлаштириш) учун барча зарур руҳсатнома бериш мажбуриятини ўз зиммасига олган. Бунинг учун абонент тузилган шартнома шартларига мувофиқ (алоқани) ўзгаларга беришни қ. к дирекцияси билан келишиши зарур.

Бу шартларни бажариш сизни мушкул аҳволга солмайди, деган умиддамиз.

Ҳурмат билан,
"Уздунробита" Қ. К дирекцияси.

Агар 30 ёшдан ошган бўлсангиз, Унда сизга 30+ қувватдориси даркор!!!

"Тридцать Плюс" кичик капсуласи ёрдамида сиз оғир иш кунидан кейин ҳам осмонўпар бинонинг сўнгги қаватигача югуриб чиқишга қодир бўласиз.
"Тридцать Плюс" нафақат чарчоқни тарқатади, балки Сиз сарфлаган қувватни тиклайди - у танангизнинг ҳар бир тўқимасига куч ва эпчилликни қайтариб, Сизни яшартиради.

Харид қилиш масаласи бўйича қуйидаги манзилга мурожаат қилинг:
"АДЖАНТА ФАРМА ЛИМИТЕД" ФИРМАСИ:
Тошкент, 700060,
Мовароуннахр кўчаси, 19-уй.
Телефон: (3712) 32-01-48, 33-48-70
Телефакс: (3712) 33-84-71
ёки Тошкентдаги сотувчи ҳамкорлари:
"Ибн-Сино" дорихонаси:
(3712) 44-24-34, 40-44-83.
"Фармед" дорихонаси:
(3712) 47-98-90.

"Тридцать Плюс" - ёшлик ва соғломлик демакдир.

Миллий Инвестиция фондининг акциялари бу
- маблағларингизни ишончли қўлларга топшириш

MILLIY INVESTICIYA FONDI
МИЛЛИЙ ИНВЕСТИЦИЯ ФОНДИ

ва сизнинг сармояларингизнинг тез ўсишидир.

Сотиб олиш - 100 сўм; Сотиш - 100 сўм.

Тошкент шаҳри, Мустақиллик, 6 (1-подъезд, 3-қават).
Тел.: (3712) 39-17-63, 39-15-79, 39-44-63.

Ижарадаги Гулистон матбаа ишлаб чиқариш бирлашмаси пул ўтказиш йўли билан ҳамда нақд пулга

1. Маҳкама китоби.
2. Иш юритиш дафтари.
3. Эҳтиёж катталигидаги қоғозлар.
4. Ёзув дафтари.
5. Ўқувчилар кундалик дафтари.
6. Расм дафтари.
7. Умумий дафтар.

СОТАДИ

Алоқа учун телефонлар:
2-12-16, 2-09-44.

ТАШКИЛОТ

Тошкентдаги омборидан-редукторларга эҳтиёт қисмлар, барча турдаги қишлоқ хўжалиги техникалари учун редукторлар, заводникидан анча арзон нархларда **Т-28х4, МТЗ-80** *маркали тракторларнинг олдинги ва ортки кўприкларини харид қилишга таклиф этади.*

Сиз учун қулай бўлган истаган усул билан ҳисоблашилган заҳоти моллар тўхтовсиз жўнатилади.

Телефон: 75-57-84.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди жамоаси Олий суд судьяси Н. Абдуллаевга волидаи муҳтарамалари
Тухфа ая ТОЛИПОВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор қилади.

Ўзбекистон Республикаси ИИВ раҳбарияти ва шахсий таркиби вазирлик шахсий таркиб билан ишлаш хизмати бошлиғининг биринчи ўринбосари ички хизмат полковниги Б. Б. Носировга онаси
МОҲИРА аянинг
бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Республика «Пойафзал ва спорт моллари» ҳиссадорлик бирлашмаси жамоаси, бирлашма раисининг ўринбосари Бахтиёр Ҳожиевга умр йўлдоши
Хуршидахон ХЎЖАЕВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Шеърият

ТОНГЛАРИМГА СИРДОШ ОЙДИН ТУШ

ЁМҒИР ЁҒИБ ЎТГАН ПАЛЛА...

Ёмғир ёғиб ўтган палла бир қаранг:
Ташқари бир ажиб рангда жаранглар.
Баҳор — баҳор эмас, ёмғирларисиз,
Ва унда туясиз турфа оҳанглар.

Бағрингиз тўлғайдир бир хуш ҳавога,
Чанглар — ғуборлардан бўлғайсиз холи.
Бу пайт тўла бошлар ойдин маъвога-
Боқий гўзалликнинг эпкин, шамоли...

Очиб юборгандай бўласиз гўё-
Ёпиқ деразанинг қўш қанотини.
Қанийди шу лаҳза юз бериб рўё,
Англаб етолсангиз поклик отини...

СЕВСИН

Сени минглар хуш кўрсину,
Лекин битта аёл севсин.
Малакларнинг малаги, ё-
Танҳо соҳибжамол севсин.

Ишқ-муҳаббат битта юрак,
Ул юракда ёруғ тилак.
Иффатию нози бўлак-
Бошда-ҳарир рўмол севсин.

Муҳаббатнинг уволи кўп,
Айрилиғи — заволи кўп.
Ёниб севсанг — камоли кўп,
Покдомон тан — ҳалол севсин.

Ўзга боғнинг гулини қўй,
Вафосизлик йўлини қўй.
Садоқатнинг ҳар куни тўй-
Изларингда гирён севсин.

Мажнун бошқа, Лайли бошқа,
Ўхшар ёринг Ой, Қуёшга,
Умринг бўйи кўтар бошга —
Суянчиғинг ҳар он севсин.

Абдулланинг қўлида тор,
Сен созимга жўримсан, ёр?
Кел, бўйнингга тақай тумор-
Ҳатто шеърий девон севсин!!!

ҚИШЛОҚ

Орзуларим беланчагида
Тонгларимга сирдош ойдин туш.
Дилбар қишлоқ — тоғ этагида
Хаёлларим кезади сархуш...
Ана, туя ўркач қир-адир,
Ловуллайди кўклам рангида.

Ҳар чечакда мусиқа бордир.
Бир тароват қишлоқ тонгида.
Онам-Бахмал Яссоқ қизининг
Кенг бағридай улуғвор маъво.
Шан майсалар ўпар изимни,
Дил хушлайди муаттар ҳаво.
Боғлар бағри боғларга туташ,
Бунда турфа баҳорий ифор.
Ногоҳ кўкда чақнаса оташ-
Шабнам ичар қишлоқ — гул рухсор.
От кишнайди қирлар ортида.
Олис сафар пойин ўпар, бас.
Чавандози турар олдида-
У оқшомги бўсалардан маст.
Тароқлайди отнинг ёлини
Ва мулойим депсинар от ҳам.
Болакайлар тонгдан молини
Сайхонликка ҳайдайди бу дам.
Ҳар гўшада сариёғ иси,
Сут кўпириб тошар қозондан.
Аҳли қишлоқ — ёшу қариси,
Янги кунга пешвоз азондан.
Қизғин суҳбат — бир пиёла чой,
Кексаларни чорлар гурунгга.
Меҳмон бўлсанг бунда, ҳойнаҳой,
Гуллар расмин чизар дилингга!

Абдулла ТУРДИЕВ.

МИЛИЦИОНЕРЛАР БЕЛЛАШУВИ

Қорақалпоғистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги ходимлари ўзларининг жиноятчиликка қарши курашиш, жамоат ва транспорт ҳаракати тартибини таъминлаш каби бевосита бурчларини бажаришдан ташқари бадиий ҳаваскорлик соҳасида ҳам анча-мунча қобилиятга эга эканлигини намойиш қилдилар.

Ички ишлар вазирлиги бадиий жамоаларининг Нукус шаҳрида ўтказилган кўрик-танловида, айниқса, Тахтакўпир, Хўжайли, Чимбой, Мўйноқ туманлари милиция ходимлари вакилларининг ижросидаги оҳанрабо куй ва қўшиқлар томошабинлар олқишига сазовор бўлди.

Кўрик-танлов якунларига кўра Тахтакўпир тумани ички ишлар бўлими бадиий ҳаваскорлар жамоасининг қўли баланд келди. Шу кунларда ушбу жамоа аъзолари Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги бадиий ҳаваскорларининг Тошкент шаҳрида ўтказиладиган якуний кўрик-танловида қатнашиш учун қизғин ҳозирликлар кўрмоқда.

Ҳайитбой АБДУСОДИҚ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЖАҲОН ЮЛДУЗИ

Юртимиз келажагини ёш истеъдодларсиз тасаввур қилиш қийин. Мухтор Ашрафий номидаги Тошкент Давлат консерваторияси қошидаги В. Успенский номли республика мусиқа мактабида юртимиз довруғини жаҳонга ёйётган ёш истеъдодли мусиқачилар талайгина.

Бу илм масканида тузилган скрипкачилар ансамбли нафақат республикамизда, балки чет элларда ҳам машҳур.

Улар Германия, Туркия, Америка, Англия, Россия, Озарбайжон, Тожикистон, Қирғизистон, Қозоғистон каби мамлакатларда ўз санъатини намойиш этишди. Ансамблнинг талантли скрипкачиси 5-синф ўқувчиси Даниил Ҳолиқов яқинда Буюк Британияда бўлиб ўтган ёш скрипкачиларнинг халқаро конкурсида муваффақиятли иштирок этиб, лауреат бўлди. Хорижлик мусиқа шинавандалари Даниилнинг скрипкада чалган куйини мароқ билан тинглаб, бу ёш истеъдоднинг маҳоратига тан беришди.

Энг қувончлиси Даниил Ҳолиқов Президент стипендиясига муносиб топилди. Бу юртимиздаги истеъдод соҳибларига ҳукуматимиз томонидан кўрсатилаётган ғамхўрликнинг бир намунаси бўлди.

Англияда нашрдан чиқадиган нуфузли газета-журналлар Даниил Ҳолиқов ҳақида «Жаҳон Юлдузи» рукнида мақола ва хабарлар эълон қилишди. Албатта, Австралия, Америка, Туркия, Япония ёш мусиқачилари билан беллашувда ғолиб чиқиш ҳазилакам иш эмас.

— Даниил Моцартнинг дуэтини япониялик машҳур санъаткор Хатори билан биргаликда чалаётганида қаттиқ ҳаяжонланганимдан кўзларимга ёш келди, — дейди биз билан суҳбатда, Даниил Ҳолиқовнинг устози Н. Мендельсон. — Даниил ва унга ўхшаганлар ноёб истеъдод соҳибларидир. Уларни эъзозлаш истеъдодларини шакллантириш биз ўқитувчиларнинг бурчимиздир.

Даниил Ҳолиқовнинг жаҳон классик композиторларининг асарларини маромига етказиб ижро этишида бобоси машҳур композитор Евгений Живаев, отаси «Ялла» ансамблининг продюссери Игорь Ҳолиқов, онаси Елена Живаеваларнинг ҳам хизматлари катта, албатта.

Арофат НОСИРОВА,
«Халқ сўзи» мухбири.

«ПРЕЗИДЕНТ КУБОГИ»

Шу йил 26 августдан 3 сентябргача Тошкентдаги «Юнусобод» спорт комплексида Ўзбекистон Президенти кубоги учун профессионал теннисчиларнинг халқаро турнири ўтказилади.

Унда жаҳондаги энг кучли теннисчилар иштирок этишади.

ЖУРНАЛИСТЛАР ДИҚҚАТИГА!

«Президент кубоги» халқаро теннис турнирига аккредитация учун аризалар 24 августгача қабул қилинади (2х3 ҳажмдаги 2 та, иложи бўлса, рангли фото зарур).

Мурожаат учун манзил: «Халқ сўзи» газетаси. Тел.: 33-15-22.

«Президент кубоги» турнирининг матбуот маркази.

РАҚС ВА МУСИҚА ҒАЛАБАГА ЧОРЛАЙДИ

«Туркистон — ягона уйимиз» шиори остида ўтадиган I Марказий Осиё ўйинлари бошланишига саноқли кунлар қолди.

Айни дамларда Туронзамин аҳли азалий қардошлигининг намойишига айланувчи спорт беллашувларига оқ йўл бериладиган «Пахтакор» стадионида тайёргарлик ишлари қизиғандан-қизиган. Айниқса, очилиш маросимида намойиш этиладиган театрлаштирилган дастурнинг ҳар жиҳатдан юқори даражада бўлишига жиддий эътибор берилмоқда. Рақс ва мусиқа байрамига республиканинг таниқли раққос ва актёрлари, режиссёр ва сценарийчилари, композитор ва бадиий жамоаларининг раҳбарлари, ансамбллар таклиф қилинган. Яқинда улкан анжуманга гувоҳ бўлувчи ўйингоҳнинг ҳилват хоналарида тайёргарликнинг сурони бир зум тинмайди. Айниқса, театрлаштирилган томошалар бош режиссёри Рустам Ҳамидовнинг ташвишлари бисёр. Олимпиада ўйинлари тарихида ўзига хос янги саҳифани ташкил этувчи Тошкент беллашувлари мусиқали тантаналарига Р. Ҳамидовнинг мутасадди қилиб тайинлангани бежиз эмас. Қарийб 20 йил Ҳамза номли академик театрда фаолият кўрсатган режиссёр Шукур Бурхонов, Наби Раҳимов, Сора Эшонтўраева каби йирик санъаткорлар билан бақамти ижод этди ва ўз соҳасининг таниқли устаси даражасига кўтарилди. Давлат мукофоти соҳиби Р. Ҳамидов Тошкентнинг 2000 йиллиги, Шарқ-Ғарб театрлари фестивали, Наврўз тантаналарини тайёрлашда бош режиссёрлик қилиб, катта тажриба орттирган. 2 сентябрда бўладиган очилиш маросими, шубҳасиз, Мустақиллигимиз тўрт йиллиги тантаналарининг давоми бўлади. Шунинг учун ҳам унга тарихимиз, бугунимиз ва келажагимиз руҳини акс эттирган ҳолда халқимиз ҳаётининг барча жабҳаларини кўрсатиш мақсад қилиб олинган. Рақс ва мусиқа тили билан истиқлол йилларида эришилган муваффақиятлар ҳикоя қилинади, қозоқ, қирғиз, тожик, туркман, ўзбек халқлари ўртасидаги азалий ва абадий дўстлик тараннум этилади. Оммавий саҳналарда 9 мингдан зиёд кишининг қатнашиши кўзда тутилган. Шубҳасиз, Халқаро Олимпия қўмитаси назорати остида ўтадиган Тошкент ўйинларининг очилиш маросими эсда қоларли даражада юксак бўлади.

ОСИЁ КУБОГИ — ТОШКЕНТДА

Бешкентда ўтган самбо кураши бўйича Осиё чемпионати ва Осиё кубоги мусобақаларида республикамиз вакиллари муваффақиятли қатнашдилар.

Баҳсларда Япония, Хитой, Ҳиндистон, Россия, Мўғилистон ва Марказий Осиё мамлакатлари терма командалари иштирок этган беллашувлар анча кескин курашлар остида ўтди. Айниқса, вакилларимиз кубок мусобақаларида маҳорат кўрсатдилар. Улар ярим финалда Қирғизистон терма командасини 7:3 ҳисобида ютиб, финалда россияликларга дуч келишди. Бу беллашув ҳам 7:3 ҳисобида мамлакатимиз спортчилари фойдасига ҳал бўлди. Шундай қилиб, бу турдаги мусобақалар тарихида биринчи марта Осиё кубоги Тошкентга келтирилди. Қитъа чемпионатида ҳам вакилларимиз эришган ютуқлар чакки бўлмади. Ўз вазн тоифасида Рудольф Ким биринчи ўринни эгаллаб, олтин медалга сазовор бўлган бўлса, Ш. Шарипов ва М. Тошев кумуш медални қўлга киритишди. Х. Қосимов, А. Йўлдошев, О. Бучинцев, Ч. Хўжаев ва А. Пирматовга бронза медаллари насиб этди. Албатта, командамизнинг бу ютуғида хизмат кўрсатган спорт устаси, машҳур самбочи Бобомурод Файзиевнинг катта хизмати бор.

Самбочиларимизнинг муваффақияти Марказий Осиё ўйинлари ва София шаҳрида бўлиб ўтадиган дунё чемпионати олдидан ўзига хос синов бўлди.

Ш. МУҲАММАД.

«МУСТАҚИЛЛИК» ПУЛ-БУЮМ ЛОТЕРЕЯСИ

«МУСТАҚИЛЛИК» пул-буюм лотереясини сотиб олиб, Сиз катта ютуқ соҳиби бўлишингиз мумкин.

ЮТУҚЛАР ТИРАЖИДА АВТОМОБИЛЛАР, ТЕЛЕРАДИОАППАРАТУРАЛАР, МЕБЕЛЬ ТЎПЛАМЛАРИ, ЭЛЕКТРЖИҲОЗЛАР, КИР ЮВИШ МАШИНАЛАРИ ВА БОШҚА ТУРДАГИ ХАЛҚ ИСТЕЪМОЛИ МОЛЛАРИ ЎЙНАЛАДИ.

Лотерея билетининг баҳоси 10 сўм.

Лотерея билетларини Жамғарма банкининг барча муассасаларидан, алоқа бўлимларидан, савдо ташкилотларидан ҳамда жамоатчи тарқатувчилардан сотиб олишингиз мумкин.

Ютуқлар тиражи 1995 йил 29-30 август кунлари Тошкент шаҳрида ўтказилади.

Тўлиқ маълумотларни жамғарма банкининг исталган муассасидан, алоқа бўлимларидан ёки қуйидаги телефонлар орқали билиб олишингиз мумкин

33-51-95, 45-35-49, 45-66-43.

СИЗГА ОМАД ТИЛАЙМИЗ!

МОЛИЯ ВАЗИРЛИГИ · МАРКАЗИЙ БАНК · ЖАМҒАРМА БАНКИ · АЛОҚА ВАЗИРЛИГИ

ЎЗБЕКСАВДО · ЎЗБЕКБИРЛАШУВ

"Фотон"

SILEX-7004

Тошкент ишлаб чиқариш бирлашмаси хотирлаш хоссасига эга бўлган замонавий электрон қайд этувчи (касса) аппаратларини сотувга чиқаради

SILEX-7004 - *бу ўз иш соҳаларида фойдаланувчиларнинг бугунги ҳамда эртанги кун эҳтиёжларини қондиришга қодир касса аппаратларининг янги авлодидир. Уни ишлаб чиқаришда компьютер технологиясининг энг сўнгги ютуқларидан кенг фойдаланилган.*

SILEX-7004 - *Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси талабларига тўла монанд бўлиб, сотувга чиқариш рухсатномасига эга ва Ўзбекистон Республикаси ҳудудида фойдаланиш учун Давлат рўйхатига киритилган.*
Аппаратнинг хотирлаш хоссаси кундалик ҳисобот ахборотларини етти йил мобайнида сақлаш имконини беради.

SILEX-7004 - *барча матнлардаги хабарларни, молларнинг номларини ўзбек ва рус тилларида чоп этишни таъминлайди, 800 турдаги молларнинг номларини хотирида сақлай олади, 10 тагача бўлимларга хизмат кўрсатади, 5 тагача дастурланадиган солиқлар меъёрларини ўз ичига олади. Нақд пул билан, қарз бериш, чек орқали ҳақ тўлашнинг уч турини амалга ошириш имконини беради.*

"Фотон" ишлаб чиқариш бирлашмаси аппаратлар харид қилинган кундан эътиборан бир йил мобайнида уларни бепул кафолатли таъмирлаб беради.

"Фотон" ишлаб чиқариш бирлашмаси чунончи:

- *кассир-операторларни ўқитиш;*
- *аппаратларни ишга тушириш;*
- *чиқим материаллар (ленталар, картриджлар) ни етказиб бериш;*
- *чеклар ва омборхонадаги моллар сони, солиқлар миқдорини дастурлашни амалга оширади.*

Бизнинг манзил: *Тошкент ш., Мовароуннаҳр кўчаси, 13-уй.*
Маълумотлар учун телефонлар: *36-01-16, 36-09-33.*
Факс: *33-55-16, 36-14-54.*

SILEX-7004 - касса аппаратларининг янги авлоди!

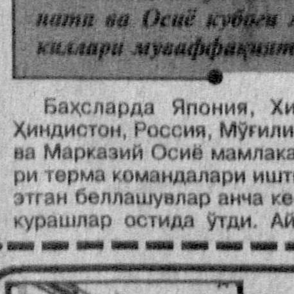

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Анвар ЖЎРАБОЕВ.

БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Қишлоқ хўжалиги 36-07-94;
Иқтисодиёт 36-36-65;
Маънавият 36-35-60;
Ахборот 36-29-89;
Тунги муҳарририят 33-10-28.

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — Э. Болиев.
Навбатчи — Ш. Мутаххархон ўғли.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001   Буюртма Г. — 0351.   51671 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ.   Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси.   Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.   Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди.   Босишга топшириш вақти—21.00   1 2 3 4 5 6

Босишга топширилди — 21.00.